IP/10/250

Briselē, 2010. gada 9. martā

Kultūra: Komisija ierosina ES mēroga Eiropas mantojuma zīmi

Eiropas Komisija šodien ierosināja izveidot Eiropas mēroga iniciatīvu "Eiropas mantojuma zīme". Zīmes mērķis ir pievērst uzmanību objektiem, kas godina un simbolizē Eiropas integrāciju, ideālus un vēsturi. Lēmuma priekšlikumu par zīmes izveidi iesniegs pieņemšanai ES Ministru Padomē un Eiropas Parlamentā, un tas varētu stāties spēkā 2011. vai 2012. gadā.

"Domāju, ka Eiropas mantojuma zīme palīdzēs uzlabot sabiedrības izpratni par mūsu kopīgo, taču atšķirīgo kultūras mantojumu un sekmēs kultūras tūrismu un kultūru dialogu," teica Eiropas izglītības, kultūras, daudzvalodības un jaunatnes lietu komisāre Andrula Vasiliu.

Komisijas priekšlikuma pamatā ir 2006. gadā izveidots valdību projekts, kurā piedalījās 17 dalībvalstis. Paplašinot Eiropas mantojuma zīmi, lai tā kļūtu par Eiropas Savienības iniciatīvu, uzlabosies zīmes uzticamība, atpazīstamība un prestižs.

Pašreizējā shēmā zīmi ir saņēmuši 64 objekti, pamatojoties uz atlasi, ko veica atsevišķas dalībvalstis (saraksts iekļauts pielikumā). Zīme piešķirta ļoti dažādiem objektiem, piemēram, viena no ES pamatlicējiem, Francijas valstsvīra Roberta Šūmana mājai *Scy-Chazelles* komūnā Lotringā un Gdaņskas kuģu būvētavai Polijā, kurā tika izveidota Varšavas pakta valstīs pirmā neatkarīgā arodbiedrība *Solidarnosti*, kas sekmēja notikumus, kuri ļāva apvienot kontinentu pēc aukstā kara beigām.

Ierosinātajā jaunajā shēmā paredzēts, ka ikviena no 27 dalībvalstīm jaunās Eiropas mantojuma zīmes saņemšanai varētu izvirzīt ne vairāk kā divus objektus gadā. Neatkarīgu ekspertu žūrija vērtētu kandidātobjektus un no katras valsts izvēlētos ne vairāk kā vienu objektu gadā, kuram piešķirs zīmi. Dalība shēmā būtu brīvprātīga.

Svarīgākie ieguvumi no Eiropas mantojuma zīmes būtu šādi:

- jaunas iespējas uzzināt par Eiropas kultūras mantojumu un demokrātiskajām vērtībām, kas ir Eiropas vēstures un integrācijas pamatā;
- labāka izpratne par Eiropas kultūras tūrismu, kas rada ekonomikas priekšrocības;
- skaidri un caurredzami kritēriji iesaistītajām dalībvalstīm;
- atlases un pārraudzības procedūras, kas nodrošinātu, lai tikai piemērotākie objekti saņemtu zīmi.

Ierosinātā ES Eiropas mantojuma zīme atšķiras no citām kultūras mantojuma iniciatīvām, piemēram, *UNESCO* "Pasaules mantojuma saraksta" un Eiropas Padomes "Eiropas kultūras ceļiem", jo

- zīmei izvirzītu objektus, kam bijusi liela nozīme Eiropas Savienības vēsturē,
- objektus atlasītu, pamatojoties uz to simbolisko Eiropas nozīmes vērtību, nevis arhitektūras kvalitāti vai skaistumu;
- lielu uzmanību veltītu izglītošanas dimensijai, īpaši jauniešu vidū.

Pielikums. Objekti, kas pašreizējā shēmā saņēmuši Eiropas mantojuma zīmi.

Eiropas mantojuma zīme: dalībvalstu iepriekš atlasītie objekti

VALSTS	OBJEKTS[1]
BEĻĢIJA	Firstbīskapu pils Ljēžā (*Liège*)
	Keramika no *Raeren* pilsētas (vāciski runājošā kopiena)
	Arheoloģisko izrakumu vieta *Ename* pilsētā
	Arheoloģisko izrakumu vieta *Coudenberg* pakalnā
BULGĀRIJA	Arheoloģisko izrakumu vieta *Debelt* ciematā
	Vasila Ļevska (*Vassil Levski*) memoriāls
	Vēsturiskā pilsēta Ruse (*Rousse*)
	Borisa Kristova (*Boris Christoff*) mūzikas centrs
KIPRA	Nikosijas (*Nicosia*) nocietinājumi
	Kolossi pils
	Kourion antīkās pilsētas drupas
	Maršruts Trodos (*Troodos*) kalnos ar sešām baznīcām, kurās ir bizantiešu un pēcbizantiešu laikmeta freskas
ČEHIJA	*Kynžvart* pils
	Tomáš Bat'a dzimšanas pilsēta *Zlín*
	Vítkovice oģlu raktuves Ostrava (*Ostrava*) pilsētā
	Antonīna Dvoržāka (Antonin Dvořák) memoriāls *Vysoká u Příbrami* ciemā

[1] Šos objektus dalībvalstis atlasīja, valdībām veicot kopējus pasākumus. Lai nodrošinātu Eiropas mantojuma zīmes vispārīgo saskaņotību, objekti Eiropas Savienībā, kuriem zīmi piešķīra valdību iniciatīvas shēmā un kas vēlas saņemt jauno zīmi, būs jānovērtē no jauna, ievērojot jaunos kritērijus.

FRANCIJA	Klūnijas (*Cluny*) klosteris
	Roberta Šūmana māja netālu no Mecas (*Metz*)
	Pāvestu pils laukums Aviņjonā (*Avignon*)
GRIEĶIJA	Akropole Atēnās
	Knossos pils
	Arheoloģisko izrakumu vieta antīkajā pilsētā *Poliochne*
	Bizantiešu pilsētas *Monemvasia* drupas
UNGĀRIJA	Karaliskā pils Estergomā (*Esztergom*)
	Sigetvaras (*Szigetvár*) cietoksnis
	Debrecenas (*Debrecen*) reformētā koledža un lielā baznīca
	Višegradas (*Visegrád*) karaliskā pils
ITĀLIJA	Rosini, Pučīni un Verdi dzimšanas vietas
	Alčide de Gasperi (*Alcide De Gasperi*) dzimšanas vieta
	Ventotene sala
	Kapitolija laukums Romā
LATVIJA	Rīgas vēsturiskais centrs
	Rundāles pils
	Kuldīgas pilsēta
LIETUVA	Mikaloja Konstantina Čurļoņa (*Mikalojus Konstantinas Čiurlionis*) darbi
	Kauņas vēsturiskais centrs
	Žemaitijas (“zemās zemes”) reģions un Krustu kalns
	Genocīda upuru (1940.-1941.g.) muzejs Viļņā
MALTA	Katakombas Rabatas (*Rabat*) ciematā
POLIJA	Gdaņskas kuģu būvētavas
	Leha (*Lech*) kalns Gņezno (*Gniezno*) pilsētā (katedrāle,

	baznīca, pilis, muzejs)
	Svētā Vaclava un svētā Staņislava (*St Vaclav* un *Stanislav*) katedrāle Krakovā
	Ļubļinas pilsēta
PORTUGĀLE	Bragas (*Braga*) katedrāle
	Jēzus klosteris Setubalas (*Setúbal*) pilsētā
	Koimbras (*Coimbra*) universitātes centrālā bibliotēka
	Nāvessoda atcelšana
RUMĀNIJA	Arheoloģisko izrakumu vieta Istrijā (*Istria*)
	Cantacuzino pils Bukarestē
	Rumāņu koncertzāle (*Athenaeum*) Bukarestē
	Brankuzi (*Brâncuşi*) parks *Târgu Jiu* pilsētā
SLOVĀKIJA	Pirmsromāņu laikmeta baznīcu arhitektūra, Svētās Margaretas baznīca *Kopčany* ciemā
	Červený Kameň pils
	Ģenerāļa *Milan Rastislav Štefánik* kapkalns *Bradlo*
SLOVĒNIJA	Svētā Gara memoriālā baznīca *Javorca*
	Franja slimnīca *Dolenji Novaki* ciemā
	Žale kapi Ļubļanā
SPĀNIJA	Aragonas kroņa arhīvs
	Yuste karaliskais klosteris
	Cap Finisterre pussala
	Kultūras centrs “Studentu rezidence” Madridē
ŠVEICE	Svētā Pētera katedrāle Ženēvā
	La Sarraz pils
	Svētā Gotharda (*St Gotthard*) viesnīca